

позицій різних зацікавлених сторін. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2340> 4. Меленевская Я.В. Обзор современных методик оценки экономической эффективности инвестиционных проектов/ Меленевская Я.В. // Збірник матеріалів дев'ятої Міжнародної науково-практичної конференції «Управління проектами: стан та перспективи». – Миколаїв : НУК, 2013. – 348 с.

Надійшла до редколегії 03.12.2013

УДК 005.334: 330.322.54

Оцінка економічної ефективності інвестиційних проектів крізь призму управління цінностями проекту / Я. В. Меленівська // Вісник НТУ «ХП». Серія : Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами. – Х. : НТУ «ХП», 2014. – № 3 (1046). – С. 106-110. – Бібліогр. : 4 назв.

Рассматривается задача экономической оценки эффективности проекта по параметру прибыльности, как составной части сбалансированной ценности, которая создается в результате осуществления проекта. Обосновывается целесообразность расширения существующих методик оценки с учетом риска.

Ключевые слова: ценность проекта, сбалансированная ценность, методы оценки инвестиций.

There have been observed the question of economic evaluation of project effectiveness on profitability domain as the part of balanced value which is generated due to project implementation. Also has outlined the appropriateness of development of present estimation methods with evaluation of risk.

Keywords: project value, balanced value, investment estimation methods.

УДК 005.33:005.42

Д. З. БЕРУЛАВА, аспірант Київського національного університету будівництва і архітектури

КОГЕРЕНТНА ІНТЕГРАЦІЯ ПІДСИСТЕМ УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНОЮ ПРОГРАМОЮ РОЗВИТКУ МІСТА

Розглядається наукова задача розробки і реалізації ефективної стратегічної програми розвитку сучасного міста. Пропонується модель когерентної інтеграції підсистем управління програмою на етапах її розробки і реалізації. Виділені елементи підсистем, які повинні бути синхронізовані для когерентної інтеграції. Зроблено висновок щодо ефективності такого підходу, окреслені напрямки його розвитку.

Ключові слова: стратегічна програма розвитку міста, управління проектами і програмами, когерентна інтеграція.

Вступ. Сучасне велике місто є одним із серйозних споживачів досягнень науки і практики управління проектами і програмами. Умови все більшої інформатизації усіх сфер життя, поява нових технологій диктують для

© Д. З. Берулава, 2014

муніципального управління необхідність впровадження змін у муніципальному житті.

Наступні чинники:

- збільшення складності системи муніципального господарства;
- збільшення складових системи муніципального управління;
- необхідність підтримки в працездатному стані міської інфраструктури;
- необхідність встигати за вимогами рівня сучасного розвитку в усіх сферах життя;
- необхідність забезпечення конкурентоспроможності міста в сучасному світовому мета-просторі міст-мегаполісів

обумовлюють актуальну потребу у реалізації проектів розвитку міста. Однак, теорія і практика управління проектами і програмами свідчать, що багатовекторний розвиток усіх аспектів міського життя може бути узгоджено реалізований тільки у рамках єдиної програми.

Тривалий життєвий цикл такої програми, охоплення великої кількості компонентів життєдіяльності міста у якості прикладної сфери впровадження результатів проектів програми, перспективність цілей та масштабність надають програмі розвитку міста ознаки стратегічної.

Успішна реалізація стратегічних програм розвитку міста є актуальною практичною, а розробка інструментарію – методів, моделей і методик її реалізації – актуальною науковою задачею, оскільки критеріями успіху в таких програмах є не тільки класичні час-вартість-якість, але і, зокрема, соціальний ефект, соціальна значимість результатів і продуктів програми для мешканців міста.

Аналіз основних досягнень і літератури. В загальноприйнятних методологіях управління проектами [1-3] детально розроблена структура підсистем управління проектами і програмами, надані інструменти реалізації цих підсистем для потреб практики управління. В навчально-методичній літературі [4,5] розроблені науково обґрунтовані методики і інструменти реалізації цього типу проектів і програм. В практичних дослідженнях питань створення і реалізації програм муніципального розвитку [8-10] надані основи побудови і розгортання стратегій розвитку територій та міст, розглядаються законодавчі та наукові підвалини забезпечення їх життєстійкості і ефективності. Особливої уваги для нашого дослідження заслуговують проактивний підхід [6], суть якого полягає у прогнозуванні наперед реакції оточення програм організаційного розвитку і закладення відповідних інструментів упередження при плануванні програм, та збалансована система показників [7], застосування якої дозволяє досягати в рамках програми множини взаємоузгоджених цілей, що максимально охоплюють множину аспектів програми. Однак, підсистема інтеграції для стратегічних програм розвитку міст вимагає вдосконалення. В класичних методологіях така

підсистема є абстрактною і не прив'язаною до конкретної сфери, що надає такому знанню ознак універсальності і надпредметності, однак для практичних цілей конкретної сфери застосувань необхідно враховувати значну кількість предметних особливостей. В прикладних дослідженнях навпаки, ступінь проникнення наукового інструментарію управління проектами і програмами є недостатньо високою.

Мета дослідження, постановка задачі. Метою цього дослідження є створення принципів побудови для стратегічних програм розвитку міста такої підсистеми інтеграції, яка б ефективно узгоджувалася з усіма іншими підсистемами управління програмою. Задачею є формулювання і синтез системи когерентної інтеграції.

Основний матеріал дослідження. Для розробки підсистеми інтеграції стратегічної програми розвитку міста (далі – СПРМ) доцільно проаналізувати її структуру. Як правило, СПРМ складається з кінцевої множини компонентів (проектів), які повторюють (або частково повторюють) організаційну структуру муніципального управління. Наприклад, проект розвитку освіти і науки в СПРМ має свого відповідника в структурі міської державної адміністрації у вигляді структурного підрозділу (в залежності від масштабу міста таким підрозділом може бути відділ, управління або департамент). Цей підрозділ, як правило, і є відповідальним за реалізацію проекту програми.

Проекти відносно галузей муніципального управління можна розподілити на:

- кумулятивні (такі, результати яких лежать в рамках однієї галузі);
- множинно-кумулятивні (результати належать декільком галузям);
- наскрізні (охоплюють усі галузі).

Однак будь-який проект, тим більше проект програми, здійснює впливи на інші проекти. Ці впливи можуть бути прямими або опосередкованими. Отже, адекватна підсистема інтеграції повинна включати в себе механізм врахування цих впливів.

Крім цього, важливою вимогою до дієвої системи управління є її проактивність, здатність здійснювати управлінські впливи не «постфактум», а прогножуючи, попереджаючи зовнішні і внутрішні впливи, що можуть мати руйнівний характер для програми.

Механізми забезпечення проактивності в СПРМ в основному реалізує підсистема управління ризиками, однак, для їх дієвості, вони повинні мати інший масштаб здійснення, доцільніше винести їх на вищий, інтеграційний рівень.

Окрім стандартного набору інструментів підсистеми управління ризиками, інтеграційний рівень СПРМ має втілювати певну узгодженість управлінських моделей і методів між усіма підсистемами управління програмою.

Така узгодженість може бути реалізована лише за умови, що у кожному підсистемі буде включений загальний для усіх підсистем набір моделей, методів та засобів управління. Важливо, щоб ці моделі, методи та засоби управління застосовувалися узгоджено, тобто так, щоб можна було говорити про *когерентність* підсистем.

Визначення 1. Когерентністю підсистеми управління програмою будемо називати здатність підсистеми до швидкої і ефективної інтеграції в систему управління, що забезпечується відповідними інструментами, серед яких – визначені і формалізовані носії когерентності.

Визначення 2. Носіями когерентності назвемо елементи управління програмою, які реалізують і забезпечують когерентність підсистем управління програмою.

Сформулюємо основні носії когерентності:

- місія, частини якої реалізуються через проекти;
- впливи на проект інших проектів програми, прямі і опосередковані, які можуть призвести до синергетичного ефекту;
- уніфіковані ключові індикатори успіху проектів програми окремо та/або загальний складений комплексний індикатор успішності програми;
- унікальна методологія управління програмою, одна й та сама для усіх проектів програми;
- єдині моделі і шаблони звітності за програмою;
- команда програми та площина спільності інтересів її учасників.

Визначення 3. Когерентною інтеграцією будемо називати інтеграцію когерентних (тобто, підготовлених до такої інтеграції) підсистем.

Для втілення в практику управління СПРМ когерентної інтеграції необхідно для конкретної програми виділити носії когерентності та інші інструменти забезпечення узгодженості підсистем, а також підкріпити їх організаційно.

Пропонується ввести в команду проекту окрему роль, до обов'язків якої належало б здійснення когерентної інтеграції. Для уособлення цієї ролі і виокремлення її серед інших ролей, а також для забезпечення можливості їй коректно, цілеспрямовано і позитивно впливати на планування і реалізацію СПРМ, цю роль недоцільно виконувати фахівцям з управління ризиками, а також особисто менеджеру програми.

Робота когерентного інтегратора на етапах розробки і впровадження СПРМ має бути спрямована на досягнення різних результатів. На етапі розробки він має:

- аналізувати підсистему інтеграції, що розроблюється для програми, приймати участь в її розробці, запроваджувати збалансовану систему показників для програми;
- проаналізувати усі підсистеми СПРМ і розробити для них носії когерентності;

- затвердити носії когерентності на рівні команди проекту і впровадити їх у кожній підсистемі;
- модифікувати існуючу підсистему інтеграції з метою набуття нею властивості когерентної;
- провести навчання команди програми та її учасників роботі в рамках когерентних підсистем.

На етапі реалізації:

- забезпечувати роботу підсистеми інтеграції СПРМ;
- проводити моніторинг когерентності підсистеми інтеграції;
- проводити коучінг для учасників команди програми;
- вносити корективи в управлінські підсистеми програми та, відповідно, в підсистему когерентної інтеграції.

Таким чином, когерентний інтегратор забезпечить підтримку менеджера програми розвитку з точки зору забезпечення цілісності програми та її узгодженої реалізованості.

Висновки. Завдяки впровадженню когерентної інтеграції, система управління стратегічною програмою розвитку міста має стати більш керованою, гнучкою, більш цілісною та узгодженою, що дозволить швидше приймати ефективні управлінські рішення в рамках програми. А це, в свою чергу, дозволить виконувати стратегічні програми розвитку якісно, вчасно, в рамках бюджету і при досягненні усього переліку цілей, на які вони спрямовані. Подальші наукові дослідження когерентної інтеграції мають, зокрема, відповісти на питання, чи доцільно на роль когерентного інтегратора залучати до команди програми окремого спеціаліста, або ж можна доручити її виконання деякому учаснику команди, що вже відіграє в команді певну роль (або декілька ролей).

Список літератури: 1. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide) – Fifth Edition / USA. – PMI, 2013. – 589 p. 2. Руководство по управлению инновационными проектами и программами: т. 1, версия 1.2 / пер. на рус. язык под ред. С.Д.Бушуева. – К. : Наук. світ, 2009. – 173 с. 3. Бушуев С.Д. Управление проектами: Основы профессиональных знаний и система оценки компетенции проектных менеджеров (National Competence Baseline, NCB UA Version 3.0) / С.Д. Бушуев, Н.С.Бушуева // Под ред. Бушуева С.Д.. – К.: ІРІДУМ, 2006. – 208 с. 4. Бушуев С.Д. Проактивное управление программами организационного развития / С.Д. Бушуев, Н.С. Бушуева // Управление проектами та розвиток виробництва: Зб.наук.пр. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В.Даля, 2006. - №2(18). – С.22-30. 5. Управление проектами развития регионов та мист: Навч. посібник. / за заг. ред. С.Д. Бушуева. //– К.: КНУБА, 2011. – 246 с. 6. Практичні інструменти регіонального та місцевого розвитку: Навч. посібник / за заг. ред. В.А. Рача. // – Луганськ: ТОВ «Віртуальна реальність», 2007. – 156 с. 7. Нортон Д. Сбалансированная система показателей. От стратегии к действию / Д. Нортон, Р. Каплан // Олимп-Бизнес, 2010. — 320 с. 8. Берданова О. Стратегічне планування місцевого розвитку. Практичний посібник / О. Берданова, В. Вакулєнко // Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. – К. : ТОВ «Софія-А». – 2012. – 88 с. 9. Куйбіда В.С. Територіальне планування в Україні: європейські засади та національний досвід / В.С. Куйбіда, Ю.М. Білоконь. – К.: Логос, 2009. – 108 с. 10. Лендвел М. Моніторинг та оцінювання стратегій і програм

УДК 005.33:005.42

Когерентная интеграция подсистем управления стратегической программой развития города / Д. З. Берулава // Вісник НТУ «ХПІ». Серія : Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами. – Х. : НТУ «ХПІ», 2014. – № 3 (1046). – С. 110-115. – Бібліогр. : 10 назв.

Рассматривается научная задача разработки и реализации эффективной стратегической программы развития современного города. Предлагается модель когерентной интеграции подсистем управления программой на этапах ее разработки и реализации. Выделены элементы подсистем, которые должны быть синхронизированы для когерентной интеграции. Сделан вывод об эффективности такого подхода, очерчены направления его развития.

Ключевые слова: стратегическая программа развития города, управление проектами и программами, когерентная интеграция.

Considered by the scientific task of developing and implementing an effective strategic development program of the modern city. Proposes a model of coherent integration of management program subsystem on the stages of its development and implementation. Identified the element subsystems that must be synchronized for the coherent integration. Was concluded about the effectiveness of this approach, outlined the direction of its development.

Keywords: strategic program of urban development, project and program management, coherent integration.

УДК 004.62-50.65.012.12

Д. В. МАРГАСОВ, аспірант ЧДІЕУ, Чернівці

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ЕНЕРГООЩАДНИМИ ПРОЕКТАМИ

Розглянута та систематизована структура інформаційних технологій енергоощадних проєктів. Розроблено схему управління проєктами з застосуванням ГІС технологій, АСУ, ІМБ та інших управляючих та візуальних систем.

Ключові слова: енергоощадний проєкт, ГІС технології, АСУ, ІМБ, інформаційні технології, управління проєктами, системна інтеграція.

Вступ. Сьогодні у проєктах актуальним стає системна інтеграція всіх процесів. Її метою є розробка комплексних рішень з автоматизації технологічних і бізнес-процесів підприємства з максимально ефективним управлінням проєктом, технологічним процесом, організацією в цілому, що неможливо без інформаційних технологій.